

Dia Mundial del Donant de Medul·la Òssia

La donació de medul·la òssia: dades

Algunes dades sobre la leucèmia, els limfomes i altres hemopaties malignes

Cada any es diagnostiquen arreu del món **300.000** casos de leucèmia, **1 milió** de limfomes i més de **600.000** altres malalties hematològiques malignes.

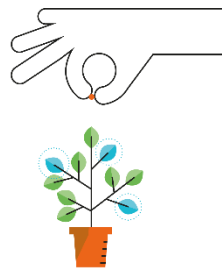
Cada any, a l'Estat espanyol, unes **5.000** persones són diagnosticades de leucèmia aguda, **7.000** de limfoma i **4.500** d'altres hemopaties malignes.

La leucèmia aguda és el càncer infantil més freqüent. Suposa un **30% dels càncers pediàtrics**.

3 de cada 4 pacients que necessiten un trasplantament de medul·la òssia **no tenen un donant compatible** entre els seus familiars.

Actualment, malgrat que els índex de curació han augmentat molt en les darreres dècades, un **50% dels pacients adults i un 20% dels nens no superarà la malaltia**.

El trasplantament hematopoètic és l'única opció curativa que pot aplicar-se en determinats pacients amb malalties d'alt risc o recidives. La medul·la del malalt, productora de cèl·lules malignes, és destruïda, mitjançant l'administració de dosis altes de medicaments i radioteràpia, i reemplaçada per una medul·la sana.

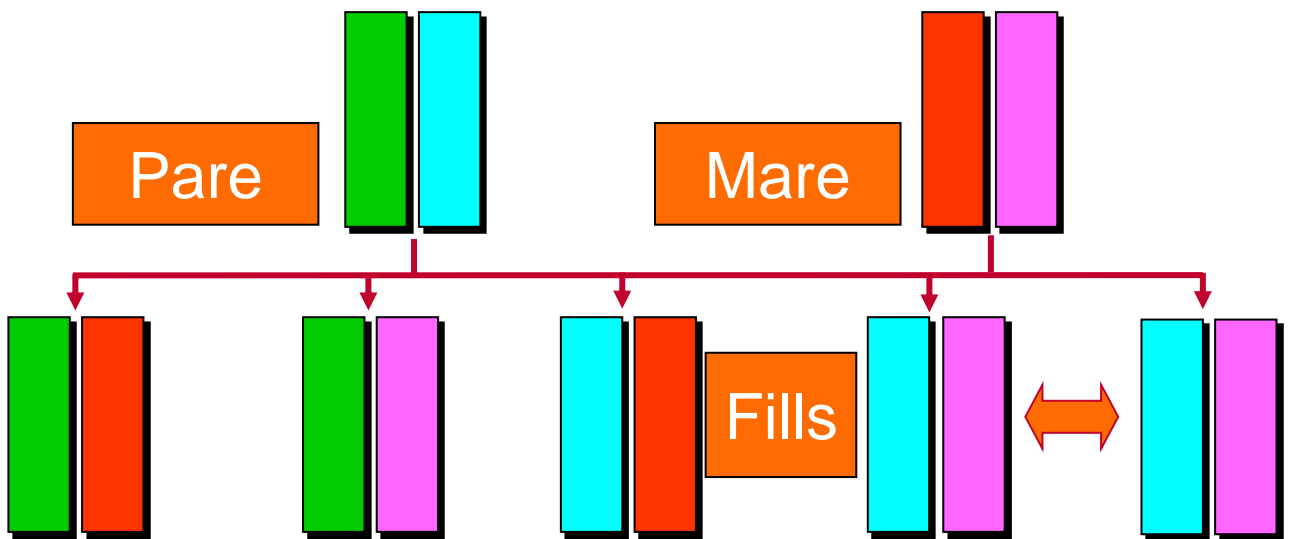
Malalties només curables amb un trasplantament al·logènic de progenitors hematopoètics

- LEUCÈMIES CRÒNIQUES
- LEUCÈMIES AGUDES REFRACTÀRIES
- LEUCÈMIES AGUDES AGRESSIVES
- SÍNDROMES MIELODISPLÀSIQUES
- MALALTIES HEMOPOÈTIQUES CONGÈNITES
- APLÀSIA MEDULAR MOLT GREU

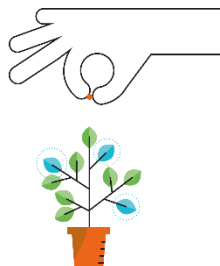

Per què és tan difícil trobar un germà/na HLA idèntic?

Per protocol, el primer que fa un equip de trasplantaments de progenitors hemopoètics quan un pacient necessita un trasplantament al·logènic (de donant) és analitzar si aquest disposa d'un germà compatible. 3 de cada 4 pacients no tenen un germà HLA idèntic. Per què? Ens hem de remetre a les lleis de Mendel.

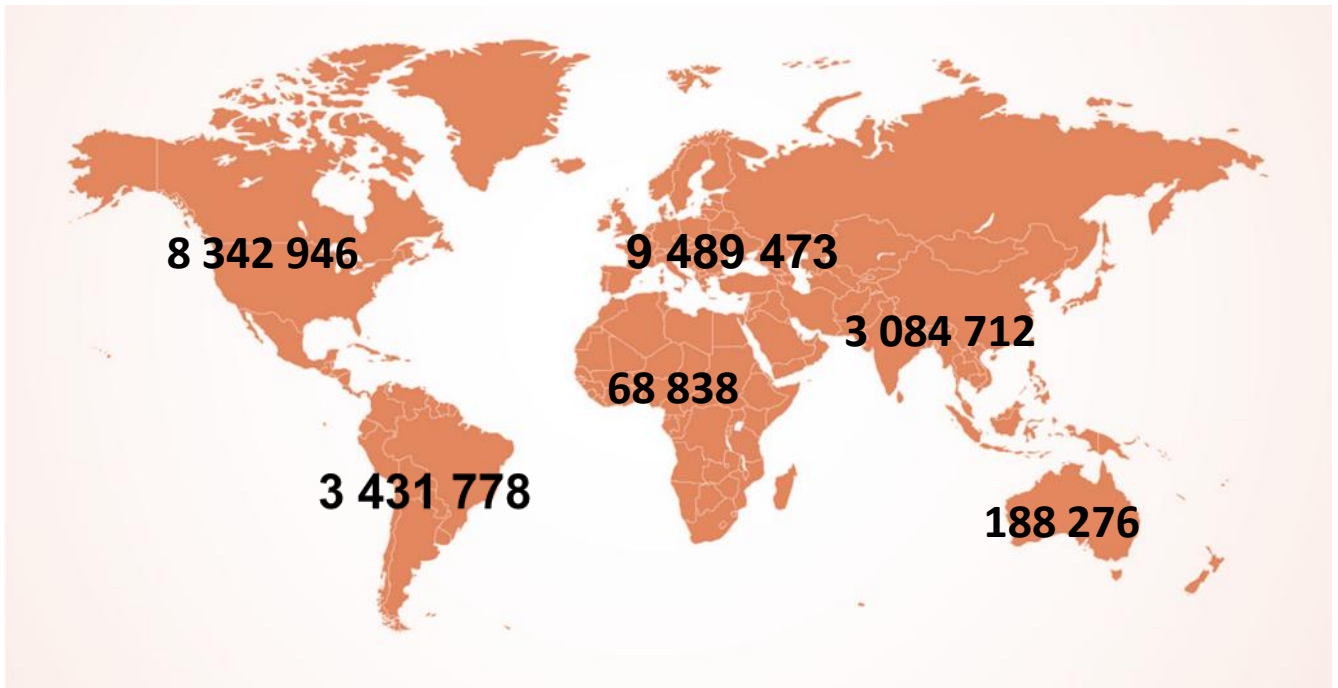

Nº germans	Probabilitat
1	25%
2	44%
3	58%
4	68%
5	76%

Distribució de donants al món

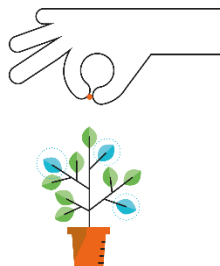
Donants disponibles al món a 31/12/2014: 24 606 023*

La probabilitat de ser compatible amb un pacient és molt baixa.

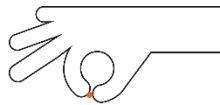
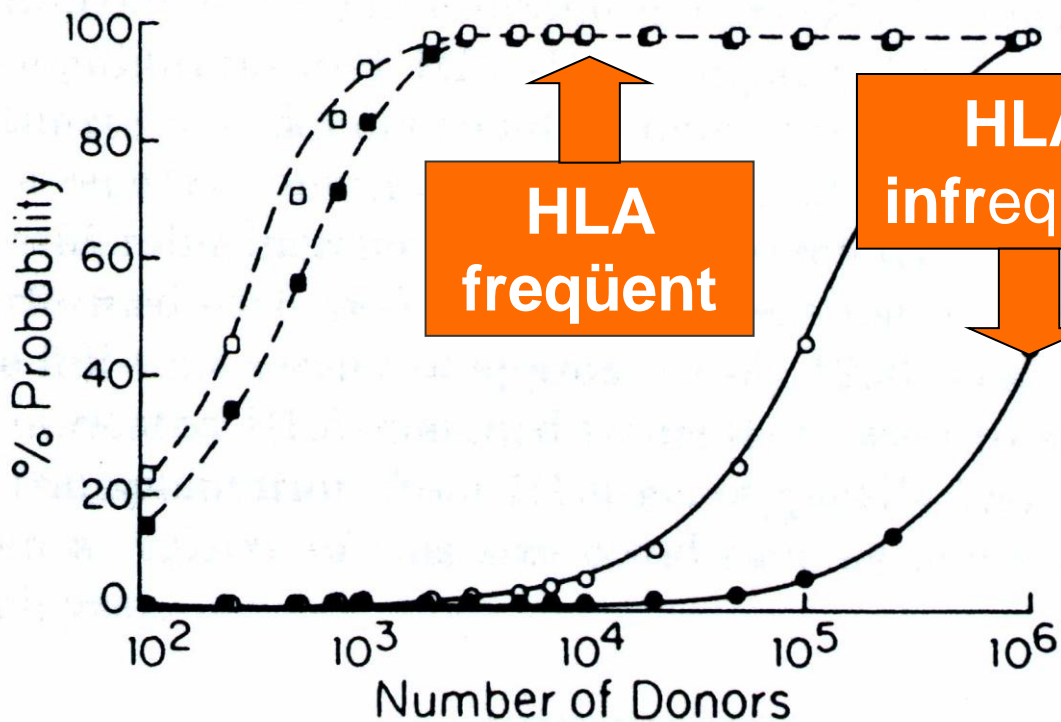
1 de cada 300 donants espanyols registrats ha arribat a fer efectiva la donació a dia d'avui.

* Actualment els donants de medul·la òssia disponibles arreu del món superen els 26 milions.

Per què necessitem donants de medul·la?

Tot i que les campanyes promocionals que s'han pogut realitzar en els últims temps han incrementat el nombre de donants considerablement, encara no aconseguim trobar un donant compatible per a tots els pacients en recerca. **En concret, avui en dia, un 20-25% dels pacients en recerca no disposen d'un donant idoni.**

Què cal fer per registrar-se com a donant?

1

Requisits:

- Edat: 18-55 anys*
- Bon estat de salut

Característiques:

- Confidencialitat
- Voluntarietat
- Altruisme
- Universalitat

* El perfil de donant ideal és un home de menys de 35 anys

2

Recepció i comprensió de l'adequada informació

Complementació i signatura del Consentiment Informat (Llei Protecció de dades)

Extracció mostra

3

Les dades codificades dels donants són introduïdes a l'ordinador central de REDMO (Fundació Josep Carreras) i enviades a la xarxa mundial de donants

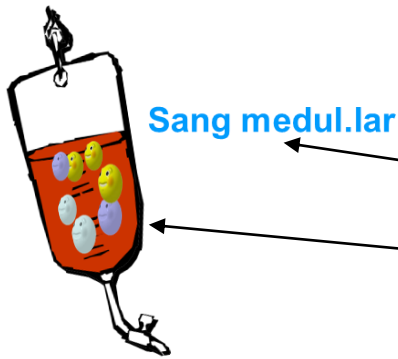

La donació de medul·la òssia*

Requereix ingrés hospitalari

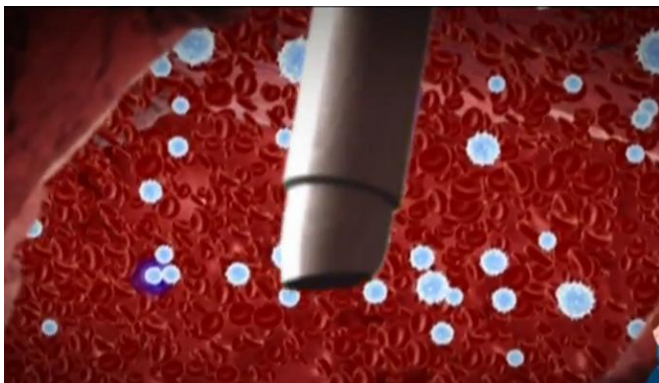
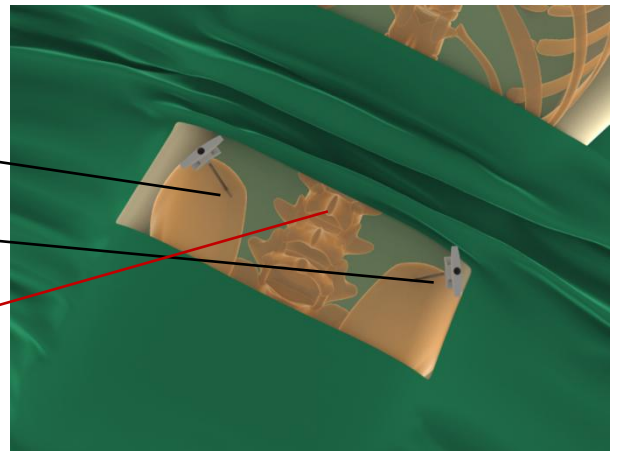
* Aquest tipus d'extracció només es realitza en el 20% de les donacions.

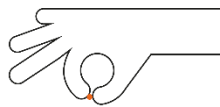
Sang medul·lar

NO medul·la espinal!!!!

No cal medicació prèvia

Es realitza sota anestèsia en un quiròfan

**Possible adoloriment de la zona de punció
**Baixada dels nivells d'hematies

La donació de sang perifèrica

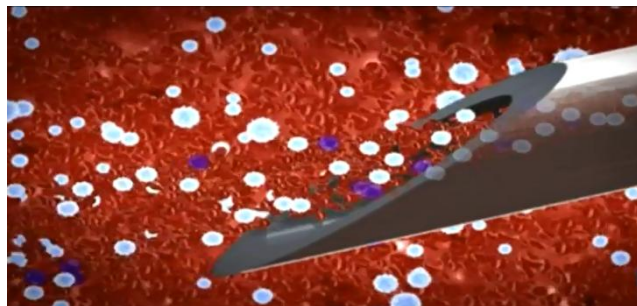

Mètode més senzill pel donant

Cal administrar G-CSF al donant que fa sortir les cèl·lules mare a la sang

*Pot requerir catèter venòs en circumstàncies excepcionals

Obtenció d'un nombre major de cèl·lules mare
El pacient es recupera més ràpidament

Sang medul·lar

Sang perifèrica amb cèl·lules mare mobilitzades

Les entitats involucrades

El Registre de Donants de Medul·la Òssia

El **Registre de Donants de Medul·la Òssia (REDMO)** va ser creat per la Fundació Josep Carreras en 1991, amb l'objectiu d'aconseguir que tots els pacients amb leucèmia (o altres malalties de la sang) que precisaven d'un trasplantament de medul·la òssia per a la seva curació i mancaven d'un donant familiar compatible, poguessin accedir al mateix mitjançant una donació de medul·la òssia procedent d'un donant voluntari no emparentat. Amb els anys, a la medul·la òssia es van afegir la sang perifèrica i les unitats de sang de cordó umbilical criopreservades als bancs de cordó umbilical, facilitant encara més l'accés al trasplantament.

Fins al moment de la creació del **REDMO**, els pacients espanyols no podien accedir als registres de donants que altres països desenvolupats havien ja creat. Òbviament, això suposava una important limitació per a la curació de moltíssims pacients. La Fundació va aconseguir establir mecanismes de col·laboració amb els registres de donants de diversos països europeus i d'Amèrica del Nord, amb els que va poder oferir als pacients i als equips mèdics la possibilitat d'accedir als milions de donants que en aquell moment ja havien prestat el seu consentiment a realitzar una donació de medul·la en cas que algun pacient de qualsevol lloc del món ho necessités.

El ple desenvolupament del **REDMO** es va aconseguir, en 1994, amb la seva integració a la xarxa assistencial pública del Sistema Nacional de Salut, mitjançant la signatura del primer Acord Marc entre la nostra entitat i el Ministeri de Sanitat. En aquest Acord s'estableix que **REDMO és responsable de la gestió de la base de dades dels donants voluntaris espanyols, de la recerca de donants compatibles per als pacients espanyols i de la coordinació del transport de la medul·la òssia, sang perifèrica o sang de cordó umbilical des del lloc d'obtenció al centre de trasplantament.**

Les entitats involucrades

L'OCATT

L'**Organització Catalana de Trasplantaments (OCATT)** depèn de l'Àrea d'Atenció Sanitària del Servei Català de la Salut. L'OCATT és l'entitat responsable de planificar, ordenar i coordinar les activitats relacionades amb l'extracció, la conservació, la distribució, el trasplantament i l'intercanvi d'òrgans i teixits per utilitzar-los amb finalitats terapèutiques a Catalunya.

També li correspon a l'OCATT fer tasques de promoció de la donació d'òrgans, teixits i cèl·lules, la coordinació d'intercanvi d'òrgans, el registre i seguiment dels pacients que han rebut un trasplantament, la garantia de qualitat en el procés de la donació, i l'assessorament al Departament de Salut en la presa de decisions.

Pel que fa als progenitors hemopoètics, l'OCATT treballa conjuntament amb els centres de trasplantament, els bancs de progenitors, la Fundació Josep Carreras, així com amb la Comissió Assessora de Trasplantaments de Progenitors Hemopoètics de Catalunya, en tot allò referent a la donació, processament i trasplantament de medul·la òssia, sang perifèrica i sang de cordó umbilical en l'àmbit de Catalunya.

L'ONT

L'**Organització Nacional de Trasplantaments (ONT)** és l'organisme tècnic, depenent del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, encarregat de desenvolupar les funcions relacionades amb l'obtenció i la utilització clínica dels òrgans, teixits i cèl·lules. Aquestes funcions les realitza conjuntament amb les coordinacions autonòmiques i hospitalàries.

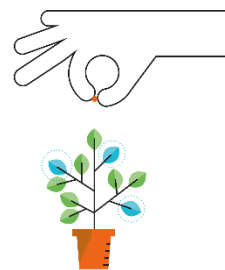
Les entitats involucrades

El Banc de Sang i Teixits

El **Banc de Sang i Teixits** és l'empresa pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya que té com a missió garantir l'abastiment i el bon ús de sang i teixits a Catalunya, sent el centre de referència en immunologia diagnòstica i de desenvolupament de teràpies avançades. És també el centre de referència de Donants a Catalunya, és a dir, el lloc on s'han d'adreçar les persones que volen formar part del registre de donants de medul·la òssia.

El Banc de Sang és responsable, per tant, de coordinar les donacions de sang i teixits a tot Catalunya, així com també les de cordó umbilical i medul·la òssia per poder tractar malalties de la sang.

Des del Banc de Sang es reben les donacions, es tracten, conserven, emmagatzemen i distribueixen per poder atendre tots els malalts que les necessiten.

Gràcies.

Per a més informació:

www.fcarreras.org

Comunicació:

- Fundació Josep Carreras contra la Leucèmia
Alexandra Carpentier/ Marta Fernández/ Laura Lorenzo
comunicacio@fcarreras.es / 93 414 55 66

- OCATT

Ruth Barrio

rbarrio@catsalut.cat / 93 490 62 50

<http://trasplantaments.gencat.cat>

<https://www.facebook.com/ocattorgans>

- Banc de Sang i Teixits

Aurora Masip

amasip@bst.cat / 93 557 35 00

<http://www.bancsang.net>

<https://www.facebook.com/donarsang>